

CALITATEA ÎN CONSTRUCȚII – O TEMĂ ACTUALĂ?

Iulia NEGARĂ, Serghei DICUSAR, Gheorghe URSU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat: Acest articol prezintă importanța calității în domeniul construcțiilor, legislația care guvernează acest domeniu, cauzele care generează noncalitate, ciclul calității, sistemul calității în construcții. Asigurarea securității și confortului pentru beneficiarii construcțiilor reprezintă o obligație morală și contractuală pentru firmele de construcții.

Cuvinte – cheie: calitate, ciclul calității, creare-concepere, proiectare, întreținere – menținere, sistemul calității în construcții.

I. Introducere

Activitatea de construcții este recunoscută ca una dintre cele mai vechi preocupări ale omului și se materializează în medii construite în care se desfășoară întregul sistem de activități și preocupări umane (productive, sociale, culturale etc.). Mediul construit influențează totalitatea activităților materiale și general-umane, fapt ce a condus, încă din antichitate, la impunerea garanției calității producției de construcții.

Astfel, „*Codul lui Hammurabi*”, 1700 î. Hr. (descoperit în 1901 la Susa), făcea constructorul răspunzător de calitatea și rezistența operei sale prin precizarea: „*Dacă se prăbușește casa (construcția) și omoară locatarii meșterul constructor va fi ucis*”.

Epoca în care trăim și ne desfășurăm activitatea – o epocă a schimbărilor și modernismului impune cerințe de calitate a vieții, respectiv a utilităților cu clase de performanță înalte.

II. Organele cu funcții de control. Responsabilități.

Calitatea construcțiilor este rezultanta totalității performanțelor de comportare a acestora în exploatare, în scopul satisfacerii, pe întreaga durată de existență, a exigențelor utilizatorilor și colectivităților. Exigențele privind calitatea instalațiilor și a echipamentelor tehnologice de producție se stabilesc și se realizează pe bază de reglementări specifice fiecărui domeniu de activitate. În conformitate cu *Legea nr. 721-XIII din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții*, Guvernul Republicii Moldova a aprobat constituirea Inspecției de Stat în Construcții și adoptat un șir de regulamente (*Regulamentul privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții*, *Regulamentul Inspecției de Stat în Construcții*, *Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții*) Noțiunea de „controlul calității” reprezintă totalitatea metodelor, mijloacelor și activităților cu caracter operațional utilizate în vederea realizării cerințelor referitoare la calitate. Efecte negative provocate de calitatea deficitară de realizare a unei construcții pot să conducă la fenomene nedorite, precum:

- punerea în funcțiune cu întârziere a unor obiective;
- compromiterea parțială sau integrală a construcției, cauzată de deficiențe ascunse;
- îngreunarea executării proceselor următoare și mărirea consumului de materiale;
- mărirea costului (cheltuieli suplimentare provocate de slaba calitate a materialelor și a lucrărilor).

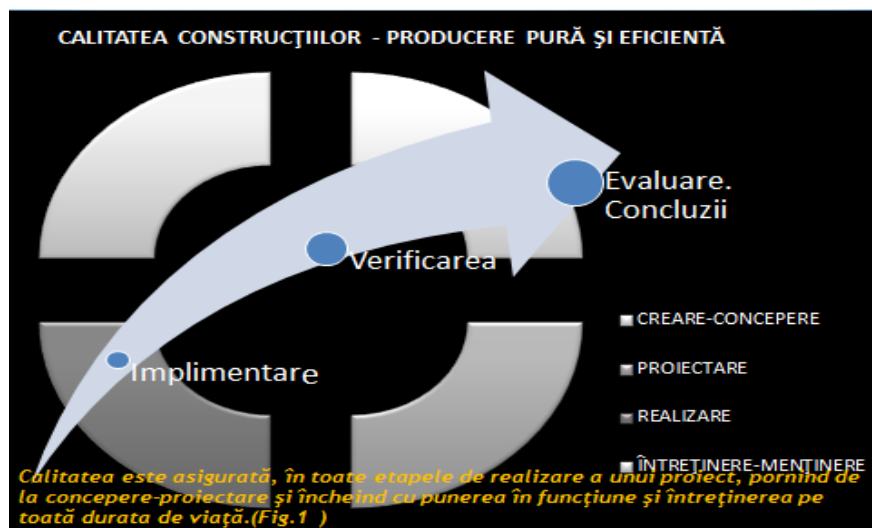
Verificarea calității lucrărilor se face în scopul confirmării corespondenței acestora cu proiectul, cu prescripțiile tehnice specifice, în limitele indicatorilor de calitate și a abaterilor admisibile, prevăzute de acestea.

Respectarea condițiilor tehnice de calitate trebuie urmărită în primul rând de șefii companiilor ce prestează servicii în ramura construcțiilor și de personalul tehnic însărcinat cu conducerea lucrărilor, în cadrul activității sale de îndrumare și supraveghere.

În cadrul controlului se efectuează următoarele tipuri de verificări :

- a) pe parcursul executării, pentru toate categoriile de lucrări ce compun obiectele de investiții, înainte ca ele să devină ascunse prin acoperire cu (sau înglobate în) alte categorii de lucrări sau elemente de construcții;
- b) la terminarea unei faze de lucru;
- c) la recepția preliminară a obiectivelor, ce fac parte dintr-un obiectiv de investiții.

Calitatea este asigurată, în toate etapele de realizare a unui proiect, pornind de la concepere-proiectare și încheind cu punerea în funcțiune și întreținerea pe toată durata de viață.(Fig.1)

Rezultatele aplicării controlului calității sunt:

- Îmbunătățirea calității.
- Decizii de acceptare.
- Refacerea unor lucrări.
- Completarea proceselor.
- Ajustarea proceselor.

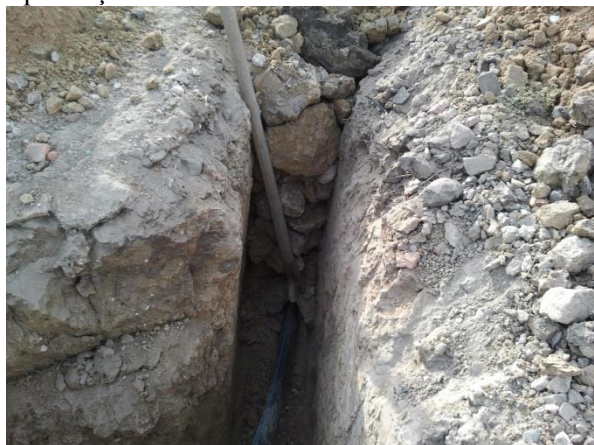
Fig.1 Ciclul lucrărilor de construcție

Organismele de control al calității în construcții

1. Rolul statului în activitatea de control

Rolul statului se realizează printr-o multitudine de procese :

- legiferare și reglementare;
- atestare și autorizare;
- control (inclusiv avizarea și aprobarea);
- protecție socială.

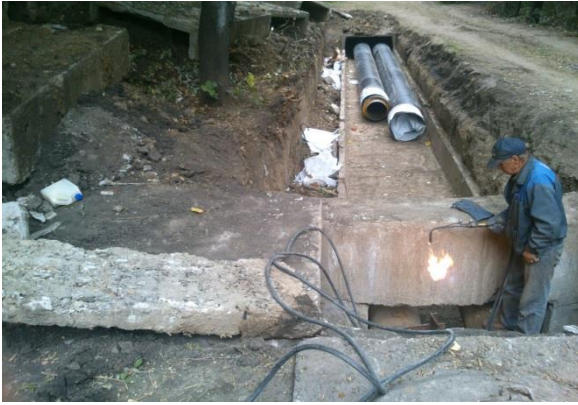

Extras nr. 721-XIII din 2.02.1996 art. 24. - „, Executanții lucrărilor de construcții sînt persoane fizice sau juridice licențiate în acest domeniu și răspund pentru:

1. utilizarea în execuția lucrărilor numai a produselor și procedeele prevăzute în proiect, certificate sau pentru care există agremente tehnice, care conduc la realizarea exigențelor esențiale;
2. respectarea proiectelor și detaliilor de execuție pentru realizarea nivelului de calitate corespunzător exigențelor esențiale”

2. Rolul autorităților publice locale

- Implicarea directă a autorităților se manifestă în cadrul :
 - Procesului de recepție a lucrărilor de construcții;
 - Procesului de autorizare a lucrărilor de construcții.
- Implicarea indirectă se manifestă prin rolul în implementarea locală a politicilor și programelor de dezvoltare durabilă, în reglementarea urbanistică, etc.

Extras nr. 721-XIII din 2.02.1996 art. 24. –

„Executanții lucrărilor de construcții răspund de îndeplinirea următoarelor obligații principale referitoare la calitatea construcțiilor:

3. executarea lucrărilor de construcții numai pe baza autorizației obținute pentru fiecare obiect separat;
4. asigurarea nivelului de calitate corespunzător exigențelor esențiale printr-un sistem propriu de calitate conceput și realizat prin personal propriu, cu diriginți de șantier atestați”

3. Rolul asociațiilor profesionale din construcții

Asociațiile profesionale din construcții grupează specialiștii din domeniu, pentru a le reprezenta interesele în relația cu statul și cu celele grupări profesionale din țară sau străinătate. Asociațiile profesionale se implică în activități de: reglementare (participă la elaborarea normelor), control (autocontrol) și garantare a calității, inițiativă legislativă în domeniu; partener social în dialogul cu autoritățile statului, reprezentare externă (schimb de experiență, recunoaștere a competenței și diplomelor). În acest sens implicarea Asociației Inginerilor de Instalații din Republica Moldova în vederea aprobării reglementărilor în vigoare și comisiile de atestare tehnică a specialiștilor cu funcții de control și supraveghere tehnică va ridica nivelul calității în construcții și în particular în ramura instalațiilor.

Extras nr. 721-XIII din 2.02.1996 art. 24. –

„Executanții lucrărilor de construcții răspund de îndeplinirea următoarelor obligații principale referitoare la calitatea construcțiilor:

5. convocarea factorilor care trebuie să participe la verificarea și recepția lucrărilor ajunse în faze determinante ale execuției și asigurarea condițiilor necesare efectuării acestora, în scopul obținerii acordului de continuare a lucrărilor;
6. soluționarea neconformităților, defectelor și neconcordanțelor apărute în fazele de execuție, numai pe baza soluțiilor stabilite de proiectant cu acordul investitorului”.

4. Rolul organismului de control privat

Există cerere de control peste nivelul furnizat de stat și există cerere de garantare materială efectivă, pe care statul nu le oferă prin controlul său de calitate în construcții. Organismul de control privat trebuie să își asume:

- controlul privind nivelul la care sunt satisfăcute de către produsul „construcție” cerințele esențiale de performanță, nivel cerut prin contract și superior celui reglementat;
- controlul privind nivelurile de performanță la care sunt satisfăcute oricare exigențe de performanță ale construcției și care au fost prevăzute prin contract;
- garantarea materială a calității produsului „construcție” în fața investitorului.

Extras nr. 721-XIII din 2.02.1996 art. 24. –

„Executanții lucrărilor de construcții răspund de îndeplinirea următoarelor obligații principale referitoare la calitatea construcțiilor:

7. sesizarea în termen de 24 de ore a Inspecției de Stat în Construcții în cazul producerii unor accidente tehnice în timpul execuției lucrărilor;
8. aducerea la îndeplinire, la termenele stabilite, a măsurilor dispuse prin actele de control sau prin documentele de recepție a lucrărilor de construcții;
9. remedierea pe proprie cheltuială a defectelor calitative apărute din vina lor atât în perioada de execuție, cât și în perioada de garanție stabilită conform legislației;
10. readucerea terenurilor ocupate temporar la starea lor inițială, la terminarea execuției lucrărilor.

III. Concluzii.

Calitatea, în domeniul construcțiilor, este, în primul rând, o problemă de responsabilitate socială. Asigurarea securității și confortului pentru beneficiarii construcțiilor reprezintă o obligație morală și contractuală pentru firmele de construcții. Ori respectarea cerințelor legislației în vigoare, normelor tehnice și reglementărilor este o necesitate primordială, când ca țară și specialiști care se respectă și tind la un mod de viață european, iar aderarea la Standardele internaționale ISO 9.000, 9002, 9003 și 9004 este o direcție asigurare a unui nivel de viață stabil în ascensiune.

Bibliografie

1. *Legea nr. 721-XIII din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții;*
2. *Regulamentul privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții;*
3. *Regulamentul Inspecției de Stat în Construcții;*
4. *Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții.*